

IN-VITROFERTILISATIE EN WERK: ALLEEN VOOR DOORZETTERS?

HOE BESCHERMT HET RECHT JE?

VOORWOORD

Zwanger worden is niet voor alle vrouwen een evidentie. In België kampt bijna één koppel op zes met een vruchtbaarheidsprobleem. Om hun kinderwens te verwezenlijken, doen sommige koppels een beroep op in-vitrofertilisatie (ivf). Zo worden in België elk jaar 18.000 ivf-behandelingen uitgevoerd en meer dan 3.000 kinderen geboren met behulp van ivf. Dat is 2,5% van de geboorten.

Ivf vraagt veel van de betrokken vrouwen. Ze moeten een heel proces van bloedafnames, hormoneninjecties, eicelpuncties, herimplantaties van embryo's, controleradiografieën en medische raadplegingen doorlopen. Toch blijft het risico op een miskraam hoog: de kans op een succesvolle zwangerschap na ivf bedraagt gemiddeld maar 20%.

Door de ivf-behandelingen zijn wensmama's vaak afwezig op het werk en moeten ze heel regelmatig oplossingen zoeken om het werk en de medische opvolging te combineren, bijvoorbeeld via ziekteverlof, jaarlijks verlof, tijdskrediet, onbetaald verlof, een sabbatjaar, enz. Soms beschouwen werkgevers die vele afwezigheden als onrechtmatig:

Mevrouw X: "Ik ben verschillende keren te laat op het werk gekomen door mijn afspraken bij de vruchtbaarheidskliniek. Ik moest ook heel wat verlofdagen opnemen omwille van mijn ivf-behandeling. Uiteindelijk heb ik een negatieve evaluatie van mijn werkgever gekregen."

Mevrouw Y: "Ik werd ontslagen omdat ik herhaaldelijk afwezig was en een aantal keer voor langere periodes verlof moest nemen om de verschillende behandelingen te ondergaan."

Mevrouw Z: "Ik wilde mijn werkgever liever niet op de hoogte brengen. Het is iets intiem, het gaat alleen mij aan. Maar het is niet eenvoudig."

WAT IS IN-VITROFERTILISATIE?

Volgens de wet¹ omvat in-vitrofertilisatie, of meer in het algemeen medisch begeleide voortplanting, die medische technieken waarbij:

- ▶ kunstmatige inseminatie wordt uitgevoerd; of
- ▶ een eikel en/of een embryo wordt behandeld.

BESCHERMT DE WET MIJ VÓÓR IK ZWANGER BEN?

De Belgische wetgeving beschermt werkneemsters die ivf-behandelingen ondergaan, op twee manieren. Enerzijds kan je, op basis van het Koninklijk Besluit van 28 mei 2003 betreffende gezondheidstoezicht op het werk, **van bij het begin van de behandeling een bescherming tegen mogelijke gezondheidsrisico's vragen**.

Je vraagt dan zelf of via je arts om een consultatie bij een arbeidsgeneesheer. Zij of hij zal je gezondheid evalueren binnen de 10 werkdagen na de ontvangst van je aanvraag. De arbeidsgeneesheer brengt ook je werkgever op de hoogte, tenzij jij je daartegen verzet. Als er een gezondheidsrisico is, stelt zij of hij aanpassingen op je werk voor.

Anderzijds is de wet van 10 mei 2007 ter **bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen, of Genderwet**, van toepassing. Alleen vrouwen kunnen immers mama worden en alleen vrouwen kunnen een ivf-behandeling ondergaan, en moederschap en ivf kunnen leiden tot ongunstige behandelingen of discriminaties.

Vermoed je het slachtoffer van discriminatie te zijn, nadat je je behandeling aan je werkgever hebt gemeld? Dan kan je – eventueel met de hulp van het Instituut – daar actie tegen ondernemen. Als bemiddeling niet lukt, kan je zelfs een gerechtelijke procedure tegen je werkgever opstarten. Als de rechtbank de discriminatie erkent, heb je recht op een forfaitaire schadevergoeding van 6 maanden brutoloon.

Tip: Breng je werkgever formeel op de hoogte van je medische behandeling.

Dat kan best met een aangetekende brief. Op die manier kan je een eventuele discriminatie later gemakkelijker bewijzen.

1. Wet van 6 juli 2007 betreffende medisch begeleide voortplanting.

WAT MOET IK DOEN ALS IK ZWANGER BEN?

Is de in-vitrofertilisatie succesvol (de embryo heeft zich dus “genesteld”)? Breng dan je werkgever op de hoogte van je zwangerschap per aangetekende brief met ontvangstbewijs. Doe dat ook als je de ivf-behandeling al voor de zwangerschap hebt gemeld. Zo geniet je ook van de bescherming van de arbeidswet van 16 maart 1971.

Deze wet biedt je een bijzondere bescherming tegen ontslag op grond van de zwangerschap (forfaitaire schadevergoeding van 6 maanden brutoloon), het recht om afwezig te zijn om naar prenatale raadplegingen te gaan met behoud van loon en moederschapsverlof. Verder is je werkgever verplicht om jou en je toekomstige kind te beschermen tegen alle werkgerelateerde risico's voor je gezondheid en veiligheid.

Tijdens je zwangerschap word je ook beschermd door de Genderwet, in het bijzonder als je toch ontslagen zou worden. In dat geval kan je eventueel aanspraak maken op een bijkomende forfaitaire schadevergoeding van 6 maanden brutoloon.

MAG IK AFWEZIG ZIJN VOOR MEDISCHE RAADPLEGINGEN?

Voor ivf-behandelingen gelden dezelfde regels als voor andere medische behandelingen. Als je arbeidsongeschikt bent, moet je je werkgever verwittigen en je afwezigheid eventueel rechtvaardigen met een attest, of je kan gebruikmaken van je jaarlijks verlof.

Zodra je “officieel” zwanger bent, geniet je een specifieke bescherming die je loon waarborgt voor de medische raadplegingen tijdens de werkuren. Die bescherming geldt enkel als je je werkgever op de hoogte hebt gebracht van je zwangerschap en de raadplegingen niet buiten de werkuren kunnen plaatsvinden.

Meer informatie

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen heeft als opdracht om te waken over het naleven van het principe van de gelijkheid van vrouwen en mannen en elke vorm van ongelijkheid en discriminatie op grond van het geslacht te bestrijden. In dit opzicht is het bevoegd om iedere persoon te adviseren over de reikwijdte van zijn of haar rechten en plichten en indien nodig in rechte op te treden.

Het behandelt deze informatievragen en klachten gratis en in alle vertrouwelijkheid.

Je kan elke vorm van discriminatie op grond van het geslacht, zwangerschap, bevalling of moederschap aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen melden via:

- ▶ het gratis nummer: 0800/12.800 (na de taalkeuze 1 kiezen)
- ▶ gelijkheid.manvrouw@igvm.belgie.be
- ▶ Ernest Blerotstraat 1, 1070 Brussel
- ▶ het meldingsformulier op <http://igvm-iefh.belgium.be>

Brochures over zwangerschap en werk:

- ▶ Zwanger op het werk. Gids voor werkneemsters en werkgevers voor een discriminatievrije behandeling - Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen
- ▶ Wegwijs in werk en ouderschap - FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (website: <http://www.werk.belgie.be>)

Colofon

Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen
Ernest Blerotstraat 1 - 1070 Brussel
Tel.: +32 2 233 41 75
gelijkheid.manvrouw@igvm.belgie.be
<http://igvm-iefh.belgium.be>

Verantwoordelijke uitgever:
Michel Pasteel, Directeur van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen

Cette publication est également disponible en français

Depotnummer:
D/2016/10.043/20